SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1237

av Maria Stockhaus och Alexandra Anstrell (båda M)

Stöd för Tibets folk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i bilaterala samtal med representanter för Kina bör fördöma de övergrepp som den kinesiska staten utsätter Tibets befolkning för, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör uttala att det är tibetanerna själva som har rätt att utse nästa Dalai lama och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att lyfta problematiken kring Kinas ”koloniala internatskolor” och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kinas behandling av Tibet och den tibetanska befolkningen är sedan lång tid tillbaka en fråga som väckt stark internationell oro. Trots återkommande kritik från människorättsorganisationer, forskare och internationella institutioner fortsätter omfattande inskränkningar av tibetanernas mänskliga rättigheter.

Sedan Folkrepubliken Kina övertog kontrollen över Tibet under 1950-talet har regionens självbestämmande successivt begränsats. Samtidigt har den kinesiska statens kontroll över det tibetanska samhället stärkts, vilket påverkat såväl kulturella, religiösa som språkliga rättigheter.

Kinesiska myndigheter har under senare år intensifierat insatser som syftar till att assimilera den tibetanska befolkningen i den dominerande hankinesiska kulturen. Detta har bland annat inneburit begränsningar av undervisning på tibetanska, ökad kontroll

över religiösa institutioner samt omfattande statliga internatskolesystem för tibetanska barn. FN-experter har uttryckt oro över att ett mycket stort antal tibetanska barn placeras i internatskolor där undervisningen huvudsakligen sker på mandarin och där möjligheterna att bevara det tibetanska språket, kulturen och identiteten riskerar att försvagas.

Internationella observatörer och människorättsorganisationer har även uppmärksammat kinesiska program för arbetskraftsförflyttning och yrkesutbildning som enligt kritiker används för att ytterligare integrera tibetaner i statligt styrda strukturer och försvaga traditionella kulturella och religiösa gemenskaper.

Rapporter har också pekat på omfattande insamling av biometriska uppgifter, inklusive DNA-prov, från tibetaner. Sådana åtgärder väcker allvarliga frågor om personlig integritet, övervakning och respekt för grundläggande mänskliga rättigheter.

Den tibetanska buddhismen är en central del av Tibets kultur och identitet, men religiösa samfund och kloster är föremål för långtgående myndighetskontroll. Munkar och nunnor rapporteras utsättas för politisk övervakning och krav på lojalitet mot den kinesiska staten. Religiösa institutioners möjligheter att verka självständigt är starkt begränsade.

Särskild oro råder kring framtiden för det tibetanska religiösa ledarskapet. Hans Helighet den 14:e Dalai Lama är i hög ålder. Enligt tibetansk buddhistisk tradition är det tibetanska religiösa samfundet som identifierar och erkänner en framtida reinkarnation av Dalai Lama. Samtidigt har kinesiska myndigheter gjort anspråk på rätten att godkänna eller utse framtida religiösa ledare i Tibet. Detta riskerar att ytterligare inskränka den religiösa friheten och det tibetanska folkets rätt till självbestämmande i religiösa frågor.

Tibet tillhör fortfarande de minst fria områdena i världen enligt internationella granskningar av politiska och medborgerliga rättigheter. Möjligheterna till yttrandefrihet, religionsfrihet, föreningsfrihet och politiskt deltagande är starkt begränsade.

Mot denna bakgrund bör Sverige tydligt fortsätta att uppmärksamma situationen i Tibet och verka för att mänskliga rättigheter, religionsfrihet, kulturella rättigheter och rätten att bevara det tibetanska språket respekteras. Sverige bör även tydligt stödja det tibetanska folkets rätt att självständigt utse sina religiösa ledare i enlighet med tibetansk tradition och utan påverkan från kinesiska myndigheter.

Maria Stockhaus (M) *Alexandra Anstrell (M)*